Lietas arhīva Nr. CA-0360-19/29
ECLI:LV:RAT:2019:0325.C32251417.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīga 2019.gada 25.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ilze Celmiņa,
tiesneši Sandra Krūmiņa un Lauma Volberga,
ar tiesas sēdes sekretāri Anastasiju Beļajevu,
piedaloties prasītājam, prasītāja pārstāvim zvērināta advokāta palīgam Tomam Bordānam, pārstāvei /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja prasītāja /pers. G/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 22.jūnija aizmugurisko spriedumu civillietā /pers. G/ prasībā pret /pers. E/ un /pers. F/ par zaudējumu atlīdzināšanu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītājs/pers. G/ 2017.gada 3.oktobrī cēlis tiesā prasību (ar papildinājumiem) tiesā pret atbildētājiem /pers. E/ (iepriekš uzvārds – /pers. E/) un /pers. F/, lūdzot piedzīt no atbildētājas /pers. E/ par labu prasītājam kompensāciju par morālo kaitējumu 500 *euro*, piedzīt no atbildētāja /pers. F/ par labu prasītājam morālā kaitējuma kompensāciju 3500 *euro* un atlīdzību par mantiskajiem zaudējumiem 414,96 *euro* (*lietas 4.-11., 58.-60.,69.lapa*).

Prasība pamatota ar Civillikuma 181.pantu, 1635.pantu, 2347.pantu, Civilprocesa likuma 74. panta trešās daļas 3.punktu.

[1.1] Prasība pret /pers. E/ ir pamatota ar šādiem apstākļiem.

Prasītājam un /pers. E/ ir kopīgs dēls /pers. I/, dzimis /datums/.

Prasītāja tiesības īstenot saskarsmes tiesības ar dēlu izmantošanas kārtība noteikta ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 18.maija lēmumu un 2017.gada 3.oktobra spriedumu civillietā /numurs/: uzlikt atbildētājai par pienākumu atļaut prasītājam satikties ar dēlu katru otro nedēļas nogali sestdienā un/vai svētdienā divas stundas atbildētājas klātbūtnē, iepriekš saskaņojot laiku un vietu.

Atbildētāja ir ierobežojusi viņa tiesības tikties ar dēlu un sniegusi tiesai nepatiesas ziņas. Tas ir konstatēts arī 2017.gada 17.februārī, kad zvērināta tiesu izpildītāja Kristīne Priedniece sastādījusi aktu izpildu lietā Nr.166/070/2017, kurā konstatēts, ka norādītajā adresē plkst.18.00 neviens nav sastopams, nav zināms /pers. E/, kā arī bērna /pers. I/ neierašanās iemesli; tēvam netiek nodrošināta saskarsme ar dēlu.

2017.gada 3.oktobrī civillietā /numurs/pieņemts spriedums un izdots izpildu raksts, ar kuru prasītājam ir piešķirtas tiesības īstenot saskarsmi ar savu dēlu šādā kārtībā: "pirmos trīs mēnešus no sprieduma spēkā stāšanās dienas katrā otrajā nedēļas nogalē sestdienā un svētdienā no plkst.10.00 līdz plkst.18.00, paņemot bērnu no mātes dzīvesvietas /adrese/". Tiesas nolēmums daļā par saskarsmes tiesībām stājies spēkā 2017.gada 3.oktobrī, un atbildētājai ir ticis nosūtīts 2017.gada 12.oktobra paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu.

Atbildētājas/pers. E/ tiešās prettiesiskās darbības ir izpaudušās kā prasītāja bērna fiziska aizvešana projām no prasītāja, neinformējot viņu par viņa dēla atrašanās vietu. Atbildētāja veikusi prettiesisku rīcību, nepildot tiesas 2017.gada 13.janvāra u n 2017.gada 18.maija tiesas lēmumu, ar kuriem uzlikts pienākums nodrošināt prasītājam tiesības īstenot saskarsmi ar savu dēlu. Šādā veidā atbildētāja ir radījusi morālus pārdzīvojumus prasītājam, jo viņš nav varējis satikt savu dēlu un juties bezpalīdzīgs, jo nav spējis saņemt savu likumīgo tiesību aizsardzību. Prasītājs ir arī izjutis bailes, ka vairs nevarēs satikt savu dēlu, un nedrošības sajūtu, ka viņa divgadīgais dēls atsvešināsies un vairs nepazīs savu tēvu. Tāpat atbildētājas rīcība, publiski tiesai paužot nepatiesas ziņas par prasītāju, ir radījušas psiholoģiskus pārdzīvojumus. Atbildētājas rīcības rezultātā kopumā radītos pārdzīvojumus prasītājs novērtē 500 *euro* apmērā.

[1.2] Prasība daļā pret /pers. F/ ir pamatota ar šādiem apstākļiem.

/pers. E/ dzīvesbiedrs /pers. F/ izturas pret viņu vardarbīgi un liedz īstenot tikšanos ar dēlu.

2017.gada 3.februārī plkst.18.00, kad bija ieradies /adrese/, ar mērķi satikt savu dēlu. /pers. F/ izteica draudus prasītājam, ka tūlīt ieradīšoties apsardze un salauzīšot viņam kājas, ja viņš vēl brauks uz /adrese/.

2017.gada 24.jūnijā ap plkst.12.00 prasītājs devies īstenot saskarsmes tiesības ar savu dēlu /adrese/, saskaņā ar spēkā esošo tiesas lēmumu.

Prasītājs jautājis atbildētājam, kur atrodas viņa dēls, uz ko atbildētājs neatbildējis, bet sācis izdarīt sitienus ar dūrēm prasītāja virzienā un nogāzis viņu zemē. Pēc tam atbildētājs un vēl viens vīrietis ir viņu piekāvuši. Tad otrs vīrieti pamanījis, ka prasītāja automašīnā ir videoreģistrators un planšetdators, un sargājis prasītāju, lai viņš neaizmuktu, kamēr atbildētājs aizgājis līdz prasītāja automašīnai, paņēmis planšetdatoru un videoreģistratoru un sabradājis tos ar kājām, iemetis krūmos. Tāpat no prasītāja kabatas tika izņemts un sadauzīts mobilais telefons, kas bija ieslēgts ierakstīšanas režīmā.

Prasītājs, piebraucot pie mājas, cerējis fiksēt sarunas ierakstu, kurā lūdz atļaut viņam īstenot saskarsmes tiesības ar dēlu, bet atbildētājs vairākkārtīgi izteicis draudus nošaut prasītāju.

Prasītājs tika nogādāts Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā, kur tika konstatēti šādas miesas bojājumi: galvas, mugurkaula cervikālās daļas sasitums, citi multipli ķermeņa daļu sasitumi.

Prasītājs norāda, ka minētā incidenta dēļ prasītājam ir radušies materiālie zaudējumi kopumā 414,96 *euro*: sabojāts planšetdators "Lenovo Tab2 A8-50 8.0 Lite" 155 *euro* vērtībā; sabojāts telefons "Samsung J5(1016)" 147,98 *euro* vērtībā; sabojāts videoreģistrators 27,50 *euro* vērtībā; sabojāts t-krekls "Lee Cooper" 17 *euro* vērtībā; izdevumi par neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumiem kopumā 57,48 *euro, kopā* 414,96 *euro*.

/pers. F/ ir veicis tiešas darbības otras atbildētājas interesēs, lai ar iebiedēšanas un miesas bojājumu nodarīšanas palīdzību atturētu prasītāju no savu likumisko saskarsmes tiesību izmantošanas. Atbildētāja rīcība ir radījusi prasītājam fiziskas sāpes un garīgus pārdzīvojumus, kā arī bailes par savu dzīvību. Prasītājs ir juties bezpalīdzīgs saistībā ar to, ka atbildētājs viņam uzbrucis un zvanījis policijai, apmelojot prasītāju. Kopējos psiholoģiskos pārdzīvojumus, kurus izraisījušas atbildētāja radītās fiziskās un garīgās ciešanas, prasītājs novērtē 3500 *euro*.

Saistībā ar atbildētāja uzbrukumu liegta saskarsme ne tikai 2017.gada 14.oktobrī, bet arī 2017.gada 28.oktobrī un 2017.gada 11.novembrī, ko zvērināta tiesu izpildītāja fiksējusi aktos Nr. 00131/083/2017-AKT un Nr.00137/083/2017-AKT. Prasītājs lūdz šos gadījumus ņemt vērā, vērtējot prasītājam nodarīto morālo kaitējumu no atbildētājas /pers. E/ puses.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 22.jūnija spriedumu prasība noraidīta (*lietas 108.-117.lapa*) . Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1] Spriedums daļā par zaudējumu piedziņu pamatots ar Civillikuma normām, kas noteic zaudējuma atlīdzināšanas priekšnoteikumus (Civillikuma 1770.-1775,panti), bet daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu ar Civillikuma 1635.panta pirmo daļu.

[2.2] Rēzeknes tiesa 2017.gada 18.maija lēmumā noteikusi prasītājam pagaidu saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību ar dēlu /pers. I/, uzliekot par pienākumu bērna mātei /pers. E/ atļaut prasītājam satikties ar bērnu šādā kārtībā: no lēmuma pieņemšanas dienas katrā otrajā nedēļas nogalē sestdienā un/vai svētdienā bērna tēvs var satikties ar dēlu divas stundas dienā, bērna mātes klātbūtnē, jebkurā bērna vecumam piemērotā sabiedriskā vietā pēc mātes izvēles, uzliekot par pienākumu mātei saskaņot ar tēvu tikšanās vietu, laiku, ne vēlāk kā divas dienas iepriekš.

No Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa 2017.gada 25.aprīļa lēmuma Nr.249 par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu kopija izriet, ka prasītājs /datums/vērsies policijā ar iesniegumu par to, ka /pers. E/ nepilda Rēzeknes tiesas 2017.gada 13.janvāra lēmumu. Minētajā lēmumā atzīts, ka atbildētāja nav ļaunprātīgi nepildījusi tiesas nolēmumu un nav pamata kriminālprocesa uzsākšanai. Tāpat lēmumā norādīts, ka /pers. E/ ir vērsusies tiesā ar prasību par saskarsmes tiesību noteikšanu un pagaidu aizsardzību pret vardarbību no /pers. G/ puses.

Ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu daļā par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību noteikts, ka bērna tēvam /pers. G/ ir tiesības tikties ar bērnu /pers. I/, kā arī bērna mātei /pers. E/ uzlikts pienākums atļaut tēvam satikties ar savu bērnu šādā kārtībā: pirmos trīs mēnešus no sprieduma spēkā stāšanās dienas katrā otrajā nedēļas nogalē sestdienā un svētdienā no plkst.10.00 līdz plkst.18.00, paņemot bērnu no mātes dzīvesvietas /adrese/, un katru vakaru nogādājot bērnu atpakaļ pie mātes, bez nakšņošanas tēva dzīvesvietā; nākamos trīs mēnešus – katrā otrajā nedēļas nogalē no sestdienas plkst.10.00 līdz svētdienas plkst.18.00, paņemot bērnu no mātes dzīvesvietas un nogādājot atpakaļ; turpmāk saskarsmi noteikt katrā otrajā nedēļas nogalē no piektdienas plkst.10.00 līdz svētdienas plkst.18.00, paņemot bērnu no mātes dzīvesvietas, un nogādājot atpakaļ; saskarsmes tiesības izmantošanas ar bērnu laiks un kārtība var tikt mainīta, pusē labprātīgi par to vienojoties, noteikts, ka spriedums daļā par saskarsmes tiesību noteikšanu izpildāms nekavējoties. Sprieduma piespiedu izpildei ir izsniegts izpildraksts.

[2.3] Prasītājs iesniedzis tiesai arī zvērinātas tiesu izpildītāja Jāņa Jonas sastādītu 2017.gada 28.oktobra un 2017.gada 11.novembra aktu kopijas, kas apstiprina, ka /pers. E/ nepilda saskaņā ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu izsniegto izpildu rakstu par saskarsmi.

Ar Rēzeknes tiesas tiesneses 2018.gada 9.janvāra lēmumu ir nolemts apmierināt zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Jonas pieteikumu par nolēmuma neizpildi, uzliekot /pers. E/ naudas sodu 100 *euro*.

[2.3.1] Prasītājs cēlis prasību tiesā 2017.gada 3.oktobrī, to papildinājis 2017.gada 18.oktobrī un 2017.gada 15.novembrī, tas ir, pirms stājies spēkā galīgais nolēmums civillietā /pers. G/ prasībā pret /pers. E/ par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu.

Rēzeknes tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedums, ar kura neizpildi prasītājs cita starpā pamatojis prasību, ir ticis pārsūdzēts apelācijas kārtībā un ar Latgales apgabaltiesas 2017.gada 11.decembra spriedumu /pers. G/ prasība apmierināta daļēji, taisot jaunu spriedumu par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu. Latgales apgabaltiesas spriedums stājies spēkā 2018.gada 18.janvārī.

[2.3.2] Atbildētājai ir pienākums izpildīt spēkā esošus tiesas nolēmumus par saskarsmes tiesību izmantošanu arī laikā līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim, taču jautājumu par to, vai atbildētāja apzināti un prettiesiski nav pildījusi nolēmumus laikā līdz galīgā strīda izšķiršanai, kā arī atbildētājas rīcību un attieksmi pret prasītāju, sniedzot ziņas par prasītāju tiesai, kura izskatījusi prasību par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu, nav iespējams izvērtēt citā civillietā, pilnībā atrauti no civillietā par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu iegūto ziņu un pierādījumu kopuma, balstoties vien uz atsevišķiem vienas puses iesniegtiem pierādījumiem, kas attiecas uz otras puses rīcību citā tiesvedībā.

Visas atbildētājas darbības, par kurām celta prasība tiesā, ir attiecināmas uz laiku līdz galīgai strīda izšķiršanai, arī pati prasība celta tiesā laikā, kad starp pusēm notikusi aktīva tiesvedība par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu.

Prasītājs ir realizējis savu tiesību aizsardzību, vēršoties tiesā ar prasību par saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu. Savukārt pušu rīcība šāda strīda izskatīšanā, procesuālo tiesību izmantošanas veids un godprātīgums, procesuālo dokumentu saturs ir vērtējams lietas par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu ietvaros, tiesa strīdu ir izšķīrusi 2017.gada 11.decembrī, taisot galīgo nolēmumu lietā.

[2.3.3] Civilprocesa likumā ir noteikta kārtība tiesas nolēmumu par saskarsmes tiesību izmantošanu piespiedu izpildei, kā arī pamats un kārtība parādnieka saukšanai pie atbildības par tiesas nolēmuma neizpildi, un to mērķis ir gan nodrošināt piedzinēja saskarsmi ar bērnu, gan saukt pie atbildības parādnieku par nolēmuma neizpildi.

Attiecībā par notikumiem 2017.gada 24.jūnijā un 2017.gada 14.oktobrī tiesa secinājusi, ka minētajos datumos nav veiktas nolēmumu piespiedu izpildes darbības, līdz ar to nav iespējams pārliecināties, vai prasītāja rīcība, vēloties izmantot saskarsmes tiesību šajos datumos, precīzi atbilda tiesas nolēmumā noteiktajam.

Turklāt no notikumu apraksta secināms, ka minētajos datumos, prasītājam ierodoties adresē /adrese/, notika konflikts starp prasītāju un vīrieti, kurš atradās minētajā adresē, un šis konflikts bija arī šķērslis saskarsmes realizēšanai, taču nav konstatējams, ka konfliktā būtu bijusi iesaistīta arī atbildētāja. Līdz ar to prasītāja apgalvojums, ka viņa rīkojusies saskaņoti ar otru atbildētāju, cenšoties iebiedēt prasītāju ar draudu un fiziska spēka palīdzību, vērtējams kritiski, jo balstās uz prasītāja pieņēmumu par rīcības saskaņotību un /pers. E/ lomu miesas bojājumu nodarīšanā prasītājam.

[2.3.4] Lai atzītu, ka atbildētāja ir rīkojusies prettiesiski un ar savu rīcību radījusi morālu kaitējumu prasītājam, nenodrošinot viņam saskarsmes tiesības prasībā norādītajos laikos, tiesai šajā lietā būtu nepieciešams konstatēt, ka, pirmkārt, prasītājs nešaubīgi bija tiesīgs īstenot saskarsmi ar dēlu tieši norādītajā laikā (nevis citā dienā vai laikā) un veidā un atbildētāja to liedza prettiesiski, bez attaisnojoša iemesla, taču šādu secinājumu nav iespējams izdarīt, balstoties uz lietā esošajiem pierādījumiem.

Tiesa secinājusi, ka tāpat nav iegūti pierādījumi par prettiesisku saskarsmes liegšanu 2017.gada 3.februārī, 17.februārī un 2017.gada 16.,17.septembrī. Savukārt par tiesas nolēmuma neizpildi 2017.gada 28.oktobrī un 11.novembrī /pers. E/ ir saukta pie atbildības un ar Rēzeknes tiesas 2018.gada 9.janvāra lēmumu atbildētājai uzlikts naudas sods 100 *euro*, līdz ar to ir veikti pasākumi, kuru pamatmērķis ir novērst pārkāpumu un turpmāk atturēt personu no šādas rīcības, tas ir, nodrošināt mērķu sasniegšanu, ar kādu prasītājs cita starpā pamatojis atlīdzības nepieciešamību.

Morālā kaitējuma atlīdzības pamatmērķis ir novērst aizskārumu, sniedzot samērīgu un taisnīgu atlīdzinājumu cietušai personai, līdz ar to primāri ir

jākonstatē, ka personai ir nodarīts morāls kaitējums.

Ievērojot prasītāja norādīto pamatojumu /pers. E/ prettiesiskai rīcībai pret prasītāju un to, ka kaitējums nav iestājies atbildētājas izdarīta noziedzīga nodarījuma rezultātā, prasītājam morālā kaitējuma esamība ir jāpierāda, taču šādi pierādījumi nav iegūti.

[2.4] Prasītāja ieskatā atbildētāja /pers. F/ nodarītais morālais kaitējums un materiālie zaudējumi saistīti ar 2017.gada 24.jūnija un 2017.gada 14.oktobra notikumiem, kad atbildētājs nodarījis prasītājam miesas bojājumus, izteicis draudus un sabojājis prasītājam piederošo planšetdatoru, videoreģistratoru, telefonu un apģērbu. Prasītāja ieskatā, minētais ir par pamatu, lai no atbildētāja /pers. F/ piedzītu morālā kaitējuma kompensāciju 3500 *euro*, kā arī mantiskos zaudējumus 414,96 *euro*.

[2.4.1] No lietas materiāliem pievienotā 2017.gada 14.oktobra notikuma video ieraksta un 2017.gada 24.jūnija un 2017.gada 14.oktobra notikumu audio ierakstiem tiesa ir pārliecinājusies, ka apstiprinās prasītāja prasības pieteikumā un to papildinājumos norādītie apstākļi par to, ka pret viņu tika vērsta fizisku vardarbība un izteikti draudi prasītāja dzīvībai. No ierakstos dzirdētā secināms, ka šie notikumi notikuši /adrese/ielā, jo ierakstā dzirdama telefona saruna, kurā uz šo adresi tiek izsaukta policija, taču šie ieraksti nesatur informāciju, kas ļautu izdarīt secinājums par tajos redzamās un dzirdamās personas, kas šos nodarījumus izdarījusi, identitāti.

[2.4.2] No Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa 2017.gada 13.marta lēmuma Nr.146 par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu kopijas izriet, ka /datums/policijā saņemts /pers. G/ iesniegums par draudu izteikšanu no nezināma vīrieša puses 2017.gada 3.februārī /adrese/. Lēmumā norādīts, ka vīrietis, kurš prasītājam izteicis draudus izsaukt apsardzi un salauzt kājas, tika noskaidrots un ar viņu veiktas pārrunas. Minētais vīrietis savos paskaidrojumos policijai norādījis, ka nenoliedz, ka izteicis nezināma vīrieša virzienā vārdus par kāju salaušanu, bet tie neesot izteikti nolūkā tos realizēt. Policija atzina, ka iesniegumā minētie fakti nav kvalificējami pēc Krimināllikuma 132.panta, un nolēma atteikt uzsākt kriminālprocesu. Minētajā lēmumā nav norādīta vīrieša identitāte, bet gan noskaidrotā persona apzīmēta kā "Vīrietis".

[2.4.3] No Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa 2017.gada 28.novembra lēmuma izriet, ka 2017.gada 24.jūnijā /adrese/iecirkņa dežūrdaļā tika saņemta telefonogramma par to, ka Gaiļezera slimnīcā nogādāts /pers. G/. Miesas bojājumi gūti konflikta laikā /adrese/novadā, /adrese/.

Saskaņā ar 2017.gada 6.novembra eksperta atzinumu secināts, ka /pers. G/ ir konstatēti šādi miesas bojājumi: sejas sasitums ar sistu brūci pieres labajā pusē, ādas nobrāzumi kreisās pleca locītavas apvidū, kreisā apakšdelma ārējā virsmā, labās elkoņa locītavas apvidū, labā apakšdelma mugurējā virsmā. Minētie miesas bojājumi varēja rasties 2017.gada 24.jūnijā cieta, trula priekšmeta iedarbības rezultātā lēmumā norādītajos apstākļos, un tie kopumā pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem.

Ar Valsts policijas lēmumu nolemts izbeigt 2017.gada 28.jūnijā uzsākto administratīvo lietvedību un uzsākt kriminālprocesu /numurs/pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas par viegla miesas bojājuma tīšu nodarīšanu.

[2.4.4] No Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa 2018.gada 16.janvāra lēmuma secināts, ka /adrese/iecirknī tika saņemta telefonogramma par to, ka, iespējams, /pers. G/ guvis maznozīmīgus miesas bojājumus. /pers. G/ vērsies /adrese/iecirknī ar iesniegumu par to, ka /datums/plkst.10.00, ierodoties uz tikšanos ar dēlu, lai īstenotu saskarsmes tiesības /adrese/novadā, /adrese//pers. F//pers. F/ viņam, iesitot ar pistoles rokturi pa galvu, nodarīja miesas bojājumus. Saskaņā ar 2017.gada 13.decembra eksperta atzinumu secināts, ka cietušajam /pers. G/ ir konstatēti miesas bojājumi – sista brūce galvas pakauša rajonā, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem. Ar Valsts policijas lēmumu nolemts izbeigt 2017.gada 15.oktobrī uzsākto administratīvo lietvedību un uzsākt kriminālprocesu /numurs/pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas par viegla miesas bojājuma tīšu nodarīšanu.

Spriedumā atzīts, ka norāde par /pers. F/ kā personu, kura nodarījusi miesas bojājumu, balstīta uz prasītāja vārdiem, bet lēmums nesatur ziņas par to, ka persona būtu noskaidrota un identificēta.

Minētajos Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa lēmumos nav norādīta iespējamās vainīgās personas personība, kas ļautu identificējams šo personu kā /pers. F/, līdz ar to nav iespējams secināt, ka tieši atbildētājs ir veicis darbības pret prasītāju, kas izraisījušas prasības pieteikumā minēto morālo kaitējumu un materiālos zaudējumus, jo šāds apgalvojums ir balstīts tikai uz prasītāja vārdiem, taču tos neapliecina neviens no lietas materiālos esošajiem pierādījumiem.

[2.5] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.panta ceturtajā daļā noteikto, tiesa 2018.gada 6.marta tiesas sēdē ir norādījusi prasītājam un viņa pārstāvei, ka lietas materiālos nav pierādījumu, kas apstiprinātu personas, kas nodarījusi prasītājam miesas bojājumus, identitāti, atliekot tiesas sēdi papildus pierādījumu iesniegšanai.

Pēc minētās tiesas sēdes no Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa saņemta atbilde uz pieprasījumu par informācijas sniegšanu, kurā norādīts, ka kriminālprocesos /numurs/un /numurs//pers. G/ ir atzīts par cietušo, un šajos procesos notiek pirmstiesas izmeklēšana, līdz ar ko, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 375.panta pirmo daļu, detalizētāku informāciju sniegt nav iespējams.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve, neskatoties uz minēto, norādījusi, ka lietas materiālos ir pietiekami daudz pierādījumu, kas apstiprina /pers. F/ vainu prasības pieteikumā un tā papildinājumos norādītajos nodarījumos, norādot, ka otra puse nav iesniegusi pierādījumus, kas norādītu uz pretējo.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 92.pantu un 93.panta pirmo daļu, 97.panta pirmo daļu tiesa norādījusi, ka tas apstāklis, ka atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu

prasītāja apgalvojumus kā nepatiesus, neatbrīvo prasītāju no Civilprocesa likuma 93.pantā noteiktā pierādīšanas pienākuma, un vienīgi prasītāja apgalvojums par /pers. F/ kā personas, kura radījusi kaitējumu, vainu nevar būt pamats prasības apmierināšanai.

Tiesa atzinusi, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem prasītājs nav pierādījis un tiesai nav iespējams secināt, ka tieši atbildētājs /pers. F/ ir tā persona, kura prasītājam nodarījusi miesas bojājumus un sabojājusi viņam piederošu mantu, kā rezultātā prasītājam radušies materiāli zaudējumi un morālais kaitējums. Izvērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa secinājusi, ka /pers. F/ vaina, kas ir viens no priekšnoteikumiem gan zaudējumu, gan morālā kaitējuma atlīdzībai, prasības pieteikumā minētajos nodarījumos nav pierādīta. Minētais ir par pamatu prasības noraidīšanai.

[3] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 22.jūnija spriedumu prasītājs iesniedzis apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā (*lietas 119.-123.lapa).*

Apelācijas sūdzībā norādīts uz šādiem iebildumiem.

[3.1] Prasītāja ieskatā nav pamata uzskatīt, ka visi jautājumi, kas saistīti ar saskarsmes tiesību izmantošanas kartību tika izlemti ar Latgales apgabaltiesas 2017.gada 11.decembra spriedumu civillietā /numurs/. Viņam ir tiesības saņemt morālo kaitējumu, jo atbildētāja liedz viņam tikties ar dēlu un nepilda spriedumu.

Lai gan morālā kaitējuma atlīdzināšanas pamatā šajā lietā ir /pers. E/ rīcība strīdā par saskarsmes tiesību izmantošanas noteikšanu, tās tomēr ir divas dažādas civillietu kategorijas ar atšķirīgiem pamatiem un priekšmetu.

Civilprocesa likuma 29. nodaļa neparedz šādas tiesvedības ietvaros izlemt prasījumu par pagaidu noregulējuma nepildīšanas rezultātā vienam no vecākiem nodarītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Prasītāja ieskatā tiesa ir atteikusies pēc būtības skatīt prasītāja prasību daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar aizliegumu satikt savu

dēlu. Minētais ir pretrunā Civilprocesa likuma 1. panta otrajai daļai un Satversmes 92. pantā garantētajām tiesībām uz tiesu un nav arī ievērots Civillikuma 1635. pants.

[3.2] Prasītājs norādījis, ka liegums satikt savu dēlu viņam kā tēvam rada garīgas ciešanas un pārdzīvojumus, un tātad – morālo kaitējumu, saskaņā ar Civillikuma 1635. pantu. It īpaši jāņem vērā, ka konkrētajā gadījumā abi atbildētāji ir lieguši prasītāja saskarsmi ar dēlu atkārtoti, pielietojot vardarbību un izsakot draudus. Tāpat prasītājam ir bailes, ka ilgstošas saskarsmes tiesību nerealizēšanas gadījumā bērns viņu kā vecāku vairāk nepazīs, atsvešināsies un, iespējams, pat nevēlēsies redzēt. Šādā situācijā panika, bailes un satraukums ir neizbēgami.

Prasītājs norāda, ka viņa norādītos apstākļus apstiprina zvērināta tiesu izpildītāja sastādītie akti par tiesas nolēmuma neizpildi un tas, ka tiesa ir piemērojusi naudas sodu 100 *euro* par tiesas nolēmuma neizpildi. Taču tas nemazina prasītājam nodarītās ciešanas.

[3.3] Tiesa nepietiekami izvērtējusi pierādījumus, kas identificē /pers. F/, un pierāda viņa vainu miesas bojājumu un mantisko zaudējumu nodarīšanā.

Tiesa ir ņēmusi vērā tikai Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/iecirkņa lēmumu, bet nav novērtējusi, ka /pers. F/ saistību ar prasības pieteikumā minētajiem apstākļiem apliecina arī citi lietā iesniegtie pierādījumi – 2017. gada 24. jūnija audio ierakstā (sākot no [14:40]) dzirdams, kā prasītājs ar /pers. F/ runā par saskarsmes tiesību izmantošanu, par to cik reizes prasītājs ir saticis savu dēlu, par to, kādā kārtībā prasītājam ir tiesības satikt savu dēlu. Tālāk audio ierakstā (sākot no ieraksta [16:40]) /pers. F/ saka, ka prasītājam patīk veikt audioierakstus, rakstīt sūdzības, kā arī uzdod retoriskus jautājumus par pārējiem prasītāja bērniem.

2017. gada 14. oktobra audio ierakstā (sākot no ieraksta [15:45]) ir dzirdams kā /pers. F/ runā ar prasītāju par tiesas spriedumu, vaino prasītāju par to, ka bērnam ir vājdzirdība. Atbildētājs ironizē par to, ka prasītājam esot tikai tiesības – neesot pienākumu. Ierakstā dzirdams kā sarunas beigās tiek izteikti draudi un izdarīti šāvieni. Tas, ka šāvieni izdarīti prasītāja virzienā un pēc tam uzsākts incidents ir fiksēts arī video ierakstā. Audio un video ierakstos dzirdamā un redzamā informācija ir vērtējama kopsakarībā ar faktu, ka atbildētājs /pers. F/ ir prasītāja bērna mātes /pers. E/ vīrs. Abi fiziskie uzbrukumi ir notikuši tieši pie /pers. F/ deklarētās dzīvesvietas adreses un tā ir tiesas noteiktā vieta, kurā prasītājam ir tiesības saņemt savu dēlu saskarsmes tiesību īstenošanai. Minētais liecina par to, ka tieši /pers. F/ ir bijusi tā persona, kura ir nodarījusi miesas bojājumus prasītājam.

[3.4] Tiesa pierādījumus novērtējusi par labu atbildētājiem, lai gan iztrūkst viņu iebildumu uz prasību.

Atbildētāju puse, ne vien nav sniegusi jebkādus pierādījumus, bet pat nav sniegusi iebildumus, līdz ar to nav iespējams konstatēt pierādījumu pārsvaru par labu atbildētājiem. Civilprocesa likums pasīvu vienas puses izturēšanos procesā tulko par sliktu šai pusei, kas saskan ar sacīkstes principu.

[4] Atbildētāji/pers. E/ un /pers. F/ iesnieguši paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, norādot, ka prasītāja apelācijas sūdzība un prasība ir nepamatota un noraidāma (*lietas 128.lapa*).

[5] Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību un atsaucās uz tajā minētajiem iebildumiem pret pirmās instances tiesas secinājumiem.

[5.1] Tiesas sēdē atbildētājs /pers. F/ neatzina apelācijas sūdzību un prasību, lūdza to noraidīt. Neatzina prasītāja iesniegtā video un audio materiāla (disku) autentiskumu un noliedza savu līdzdalību konfliktā. Paskaidroja, ka saskarsmes tiesības prasītājam tika nodrošinātas iespēju robežās, izņemot gadījumus, kad bērns bija slims vai bērnam bija kaut kādas procedūras. Noliedz piekaušanas faktu, norādot, ka tieši prasītājs ielauzās viņa īpašumā un viņš tika aizturēts un nodots policijā.

[5.2] Tiesas sēdē atbildētāja /pers. E/ paskaidroja, ka prasītājs videoierakstā redzamajā dienā ieradās pēc bērna pēc tam, kad viņa bija lūgusi tajā dienā nebraukt. Noraidīja iebildumus, ka viņa neļauj satikt tēvam bērnu. Norādīja, ka varbūt ne vienmēr tikšanās notiek ar spriedumu noteiktajās dienās, bet viņi vienojas par citu dienu. Lūdza tiesu ņemt vērā, ka prasītājs nepiedalās sava bērna uzturēšanā.

[5.3] Tiesas sēdē tika uzklausīts liecinieks /pers. T/, kurš apstiprināja, ka kopā ar prasītāju devies pēc prasītāja dēla. Tad viņš ar telefonu ir nofilmējis to materiālu, kas iesniegts tiesai un kurā redzams, kā atbildētājs uzbrūk prasītājam, izšauj vairākas reizes un pēc tam sit prasītājam ar pistoli.

Motīvu daļa

[6] Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi puses un to pārstāvjus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Prasītājs ir pārsūdzējis pirmās instances spriedumu pilnā apjomā, līdz ar to apelācijas instances tiesa lietu skata pēc būtības.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa atkārtoti nepārbauda tos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļus un faktus, kuri nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Starp pusēm nepastāv strīds par to, ka /pers. I/, dzimis /datums/, ir prasītāja un atbildētājas /pers. E/ kopīgais dēls. Dēls dzīvo kopā ar māti un viņas dzīvesbiedru atbildētāju /pers. F/, tēvam ir noteiktas saskarsmes tiesības ar dēlu. Tāpat lietā nav strīda par faktu, ka bērnam ir veselības problēmas – iedzimta piektās pakāpes vājdzirdība, bērns lieto dzirdes aparātu.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts pirmās instances secinājums, ka saskarsme ne vienmēr notika ar tiesas spriedumu noteiktajās dienās, jo puses mēdza vienoties par citām dienām un laiku.

[9] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, kā arī uz tiem balstītie secinājumi daļā par prasības noraidīšanu pret /pers. E/ ir pareizi, līdz ar to pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais pamatojums ir pilnībā pietiekams un Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu pievienojas pārsūdzētā tiesas sprieduma motīviem tos neatkārtojot.

[9.1] Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādītos iebildumus pret pārsūdzēto spriedumu šajā daļā, apelācijas instances tiesa atzīst, ka prasītājs ir formāli pareizi norādījis, ka prasībām par saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu un par morālā kaitēja piedziņu, kuras viņš ir cēlis pret /pers. E/, ir atšķirīgs prasības priekšmets un pamats.

[9.1.1] Vienlaicīgi tiesas kolēģija vērš uzmanību, ka prasītājs prasījumu pret /pers. E/ daļēji ir pamatojis ar civillietā /numurs/konstatētajiem apstākļiem, bet nav ņēmis vērā, ka saskarsmes tiesība ir personiska tiesība un sprieduma par saskarsmi izpildes īpatnības ir saistītas ne tikai ar abu vecāku darbībām, bet arī ar bērnu un ar bērnu saistītajiem apstākļiem. Secīgi, ne katra reize, kad nav notikusi ar tiesas nolēmumu noteiktā tikšanās dēlam ar tēvu un kas bijusi nepatīkama vilšanās tēvam, pati par sevi ir uzskatāma par prettiesisku rīcību no bērna mātes puses.

[9.1.2] Civillikuma 1635 panta pirmā daļa paredz, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts

kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Savukārt Civillikuma 1635.panta trešā daļa noteic, ka, ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Tas nozīmē, ka, lai atbilstoši Civillikuma 1635.panta hipotēzei konstatētu prasītājam nodarīto morālo kaitējumu, ir jākonstatē ne tikai atbildētājas prettiesiska rīcība prasībā norādītajos datumos, bet arī šīs rīcības cēloniskā saistība ar prasītājam nodarīto kaitējumu, kā arī prasītājam jāpierāda pats kaitējuma fakts.

[9.1.3] Ar Rēzeknes tiesas tiesneses 2018.gada 9.janvāra lēmumu ir nolemts apmierināt zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Jonas pieteikumu par nolēmuma neizpildi, uzliekot /pers. E/ naudas sodu 100 *euro*. Minētajā lēmumā ir atzīts, ka ar tiesu izpildītāja sastādītajiem aktiem ir pierādīts, ka atbildētāja 2017.gada 28.oktobrī un 2017.gada 11.novembrī nav nodrošinājusi bērna atrašanos ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 3.oktobra spriedumu noteiktajā vietā /adrese/, un nav ziņojusi tiesu izpildītājam par apstākļiem, kas nepieļautu tēva tikšanos ar bērnu (*lietas 70., 71., 80.-84.lapas*).

Tiesas kolēģija atzīst, ka ar minēto ir pierādīts, ka atbildētājas rīcība minētajos datumos nav bijusi tiesiska. Tāpat nav pamata apšaubīt, ka prasītājs ir juties sarūgtināts, jo nav izdevies satikties ar dēlu, bet tiesu izpildītāja akti un tiesas lēmums nepierāda morālā kaitējuma nodarīšanas faktu.

Savukārt prasītāja apgalvojumam par to, ka liegums tikties ar dēlu prasībā norādītajos datumos ir atsvešinājis dēlu no viņa, lietā nav iesniegti pierādījumi. Šādi apstākļi nav konstatēti arī Rēzeknes tiesas 2017.gada 3.oktobra un Latgales apgabaltiesas 2017.gada 11.decembra spriedumos civillietā /numurs//pers. G/ prasībā pret /pers. E/ par saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu. Apelācijas instances tiesas sēdē apstiprinājies, ka atbildētāja neaizliedz dēlam tikties ar tēvu, bet dažreiz, pusēm vienojoties, tiek mainīta diena un laiks.

Lietā nav iegūti pierādījumi par prettiesisku saskarsmes liegšanu 2017.gada 3.februārī, 17.februārī un 2017.gada 16. un 17.septembrī, kā pamatoti secinājusi pirmās instances tiesa.

[9.2] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītājs nav izpildījis Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikto pierādīšanas pienākumu un nav pierādījis morālā kaitējuma nodarīšanas faktu, līdz ar to prasība daļā par morālā kaitējuma atlīdzību no /pers. E/ ir noraidāma kā nepamatota.

[10] Prasību pret /pers. F/ prasītājs ir saistījis ar 2017.gada 24.jūnija un 2017.gada 14.oktobra notikumiem, viņam ierodoties tikties ar dēlu. Atlīdzība ir pieteikta par mantiskajiem zaudējumiem, kas viņam nodarīti 2017.gada 24.jūnijā, sabojājot planšetdatoru, videoreģistratoru, telefonu un apģērbu, kā arī lūdzis piedzīt atlīdzību par morālo kaitējumu, jo pret viņu 2017.gada 24.jūnijā un /datums/tika vērsta vardarbība, kā arī nodarīti miesas bojājumi.

Prasījumu pamatošanai prasītājs ir iesniedzis audio un videoierakstu CD formātā un lūdza apelācijas instances tiesā nopratināt liecinieku.

[10.1] Civillietu tiesas kolēģija pārbaudīja iesniegtos pierādījumus un pārliecinājās, ka no disku apskates nav konstatējams ierakstu izdarīšanas datums. Tāpat prasītājs nav pievienojis pierādījumus, kas ļautu identificēt audioierakstā dzirdamās balsis un videoierakstā redzamās personas.

Tā kā atbildētājs 2018.gada 22.novembra tiesas sēdē noliedza, ka minētajos datumos būtu notikusi vardarbība un apšaubīja prasītāja iesniegto audio un videoierakstu autentiskumu, prasītājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta ceturto daļu tika norādīts uz to, ka lietā nav iesniegti pierādījumi viņa apgalvojumam par iesniegtā pierādījuma autentiskumu, kā arī tika izskaidrots, kādas ir procesuālo darbību neizpildīšanas sekas (*lietas 147.-148.lapas*).

Ņemot vērā, ka atbildētājs neatzina sevi kā audioieraksta dalībnieku, tiesas kolēģija secina, ka prasītāja paskaidrojumi daļā par to, ka audioierakstā atbildētājs ir otrs sarunas dalībnieks, lietas izskatīšanas laikā nav guvuši objektīvu apstiprinājumu, līdz ar to uzskatāmi par nepierādītiem. Tādējādi apelācijas instances tiesas nevar pievienoties prasītāja paskaidrojumos norādītajai Civilprocesa likuma 110. un 104.pantu interpretācijai (*lietas 152.lapa*), ka prasītāja sagatavotais audioieraksts kā rakstveida pierādījums apstiprina paša prasītāja paskaidrojumus.

Pierādīšanas pienākuma sadales pamatā ir princips – *ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat* (jāpierāda, pierādījumi jāiesniedz tam, kurš apgalvo, un nevis tam, kurš noliedz). Tādejādi *onus probandi* vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt savas aizskartās tiesības (*Līcis A. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 72.lpp.*).

Ievērojot to, ka prasītājs nav pierādījis atbildētāja saistību ar 2017.gada 24.jūnija notikumiem, līdz ar to tiesas kolēģijai nav juridiska pamata vērtēt prasību daļā par atlīdzības 414,96 *euro* par nodarītajiem mantiskajiem zaudējumiem piedziņu un tā ir noraidāma, nevērtējot pierādījumus par zaudējumu apmēru (*lietas 29.-37.lapā*).

[10.2] 2019.gada 25.februārī tiesas sēdē tika uzklausīts liecinieks /pers. T/, kurš apstiprināja, ka viņš /datums/ar telefonu nofilmēja videoierakstā redzamo notikumu un, sēžot mašīnā redzēja, kā atbildētājs izšāva uz prasītāju, bet vēlāk ar ieroča spalu sita prasītājam pa galvu.

Ņemot vērā, ka liecinieka liecība sakrīt ar videomateriālā redzamajiem notikumiem, kā arī to, ka atbildētājs bija ieradies 2018.gada 22.novembra tiesas sēdē, Civillietu tiesas kolēģija ārpus saprātīgām šaubām atzīst, ka uzfilmētajā materiālā ir redzams atbildētājs.

[10.2.1] Par labu prasītāja apgalvojumiem par konflikta laikā gūtajām traumām liecina arī vairāki pierādījumi.

Austrumu klīniskās slimnīcas 2017.gada 14.oktobra izraksts no /pers. G/ ambulatorās medicīniskās kartes. Diagnoze: Galvas sastums. Sista brūce pakauša rajonā (*lietas 65.lapa*).

Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/policijas iecirkņa 2018.gada 16.janvāra lēmums par administratīvās lietvedības izbeigšanu un kriminālprocesa /numurs/pēc Krimināllikuma 130.panta otrās daļas par viegla miesas bojājuma tīšu nodarīšanu uzsākšanu. Lēmumā norādīts, ka /adrese/iecirknī tika saņemta telefonogramma par to, ka, iespējams, /pers. G/ guvis maznozīmīgus miesas bojājumus. /pers. G/ vērsies /adrese/iecirknī ar iesniegumu par to, ka /datums/plkst.10.00, ierodoties uz tikšanos ar dēlu, lai īstenotu saskarsmes tiesības /adrese/novadā, /adrese//adrese//pers. F/ viņam, iesitot ar pistoles rokturi pa galvu, nodarīja miesas bojājumus (*lietas 88.lapa*).

Saskaņā ar 2017.gada 13.decembra eksperta atzinumu secināts, ka cietušajam /pers. G/ ir konstatēti miesas bojājumi –

sista brūce galvas pakauša rajonā, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem.

Rīgas reģiona pārvaldes /adrese/policijas iecirknis 2019.gad 24.janvārī ir informējis tiesu, ka /pers. G/ kriminālprocesā ir atzīts par cietušo, bet nav pieteicis morālo un mantisko kompensāciju (*lietas 158.lapa*).

[10.2.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs ir pierādījis savus paskaidrojumus par 2017.gada 14.oktobra notikumiem /adrese/, kad atbildētājs vairākas izšāva uz viņu reizes un vēlāk sita pa galvu ar pistoli. Tādējādi vardarbība tika vērsta pret prasītāja veselību un dzīvību, kas atbilst Civillikuma 1635.panta pirmajā daļā norādītajam, un prasītājam ir pamats pieprasīt atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu.

[10.2.3] Noskaidrotie apstākļi liecina, ka /pers. F/ 2018.gada 22.novembra tiesas sēdē ir tiesai sniedzis apzināti nepatiesas ziņas par lietas apstākļiem. Ar minēto /pers. F/ ir paudis necieņu pret tiesu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 73.^{1}panta pirmo daļu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamats piemērot procesuālo sankciju naudas sodu 200 *euro*.

[10.3] Prasītājs ir lūdzis piedzīt atlīdzību par viņam uzbrukuma laikā nodarīto morālo kaitējumu 3500 *euro*.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2014.gada Tiesu prakses apkopojumā „Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās" (turpmāk – Apkopojums) cita starpā norādīts: „Atlīdzības apmērs par morālo kaitējumu nosakāms katrā konkrētā gadījumā pēc tiesas ieskata, vadoties pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem. Jāņem vērā, ka vienotas likmes atlīdzības apmēra noteikšanai par morālo kaitējumu nepastāv. To nosaka, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu, raksturu, tā nodarīšanas apstākļus un sekas, kā arī citus būtiskus apstākļus. Piespriežamajai summai jeb atlīdzinājumam jāpilda taisnīguma, prevencijas un samierināšanas funkcija. Tam ne tikai jāsniedz mierinājums personai, kuras tiesības tikušas aizskartas, bet arī jāattur vainojamā persona no līdzīgu aizskārumu izdarīšanas nākotnē. Tādējādi atlīdzinājumam jābūt samērīgam (Apkopojuma kopsavilkuma 6.punkts).

Salīdzināmos apstākļos atlīdzinājumam jābūt līdzīgam. Kā kritēriji atlīdzības apmēra noteikšanai ir vērā ņemami tiesas spriedumi citās lietās, kas veido vienveidīgu tiesu praksi (Apkopojums kopsavilkuma 7.punkts)."

Latvijā nav izveidojusies stabila tiesu prakse atlīdzības apmēra noteikšanā līdzīgās lietās. Turpmāk minētie piemēri liecina, ka līdzīgās lietās, proti, ja iesaistītas divas privātpersonas un cietušajam nodarīti viegli miesas bojājumi, tiesu noteiktās atlīdzības ir robežās no 160 *euro* līdz 1000 *euro*.

[10.3.1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 26.februāra spriedumu lietā Nr. CA-0458-14/22 (Nr. C35132712) apelācijas instances tiesa noteica papildus pirmās instances piedzītajai morālā kaitējuma atlīdzībai 284 *euro* (200 Ls) vēl 200 *euro* (tādējādi kopējā atlīdzība šajā lietā ir 484 *euro)*. Spriedums stājies spēkā.

Šajā lietā ar atzinumu kriminālprocesā pierādīts, ka prasītājam izdarīti miesas bojājumi – sejas sasitums ar asinsizplūdumiem, virspusējas sistas brūcītes apakšlūpas un labā vaiga gļotādā, augšžokļa kreisā pusē 2. zoba kroniša traumatisks bojājums. Minētie miesas bojājumi varēja rasties ne mazāk kā trīs traumatisku iedarbību rezultātā un pēc sava rakstura pieskaitāmi pie viegliem miesas bojājumiem, kas neizraisa veselības traucējumus uz laiku virs 6 dienām.

Tiesa ņēmusi vērā, ka saskaņā ar Augstākās tiesas prakses „Par morālā kaitējuma kompensāciju krimināllietās" 21.punktā apkopoto informāciju par morālā kaitējuma kompensācijas apmēriem izriet, ka saskaņā ar Krimināllikuma 130.panta 1.daļu piedzītās morālā kaitējuma summas svārstās no 284 *euro* līdz 1422 *euro* (200 Ls – 1000 Ls). Tāpat tiesa ņēma vērā, ka prasītājam miesas bojājumi tika nodarīti sabiedriskā vietā, t.i. uz perona Vangažu dzelzceļa stacijā pazīstamu un svešu cilvēku klātbūtnē, tādejādi minētais nenoliedzami radīja prasītājam fiziskas ciešanas un pārdzīvojumus par notikušo. Bez tam kriminālprocess piecu gadu garumā apelatora dzīvi pakļāva tiesas procesiem, radot papildus diskomfortu.

[10.3.2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 5.februāra spriedumu lietā Nr. CA-0623-14/7 (Nr. C29486611) apelācijas instances tiesa noteica morālā kaitējuma atlīdzībai 426,86 *euro*. Spriedums stājies spēkā.

Prasītāja lūdza tiesu piedzīt morālā kaitējuma atlīdzību 3000 Ls. Lietā tika konstatēts, ka prasītājai nodarīti miesas bojājumi, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas neizraisa veselības traucējumus uz laiku virs sešām dienām.

Atbildētājs prasītājai tīši nodarīja miesas bojājamus un konkrēti: galvas sasitumu ar asinsizplūdumu, sejas sasitumu ar asinsizplūdumu, ādas skrambas, kreisā apakšdelma sasitumu ar nobrāzumu un asinsizplūdumu, ādas skrambas, plēstu brūci labās plaukstas III pirksta naga falangas apvidū, labā ceļgala sasitumu ar asins izplūdumiem. Šādas atbildētāja darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 130.panta pirmās daļas, tas ir, miesas bojājuma tīša nodarīšana, kas nav izraisījis veselības traucējumu vai vispārējo darbspēju zaudēšanu (viegls miesas bojājums).

Tiesa ņēmusi vērā, ka nav pierādīts prasītājas apgalvojums, ka atbildētājs savas prettiesiskās darbības veicis publiski un viņas piekaušanu redzējuši sveši cilvēki – garāmgājēji. Tiesa atzinusi, ka morālā aizskāruma kompensācija 426,86 *euro* (300 Ls) apmērā ir adekvāta notikumam un ir samērojama ar prasītājai nodarītajām ciešanām un nav pamata piedzīt kompensāciju lielākā apmērā, jo reāli nekādas fiziskas vai psihiskas traumas, kas būtiski ietekmējušas un joprojām ietekmē viņas dzīvi un veselību, prasītājai nav palikušas.

[10.3.3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 1.jūnija spriedumu lietā Nr. CA-0401-17/10 (Nr. C29425315) apelācijas instances tiesa atzina par pamatotu pirmās instances tiesas piedzīto morālā kaitējuma atlīdzību 160 *euro*. Spriedums stājies spēkā.

Prasītājs lūdz piedzīt 4000 *euro*. Atbildētājs nodarīja prasītājam maznozīmīgus miesas bojājumus – kreisā augšdelma sasitumu ar asinsizplūdumu. Tādējādi konstatēta neatļauta darbība no atbildētāja puses – miesas bojājumu nodarīšana prasītājam. Tiesa ņēmusi vērā, ka konflikta brīdī klāt bijis ierobežots personu loks un tā rezultātā prasītājam nodarīti maznozīmīgi miesas bojājumi, prasītāja sniegtais piedzīvoto ciešanu un pārdzīvojumu raksturojums ir pārspīlēts attiecībā pret lietas faktiskajiem apstākļiem.

[10.3.4] Ar Zemgales apgabaltiesas 2018.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr. C16044117 apelācijas instances tiesa noteica atlīdzību 1000 *euro*. Spriedums stājies spēkā.

Prasītāja lūdza 5000 *euro*. Šajā lietā prasītājai miesas bojājumus nodarījis viņas vīrs – atbildētājs, brīdī, kad prasītāja apkopa dēla kapu, nogāza prasītāju uz zemes, grieza ārā rokas.

Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa kārtības policijas nodaļas inspektores lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbildētājs atzīts par vainīgu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.^{2} panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā.

No Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta eksperta atzinuma slēdziena redzams, ka prasītājai konstatēti miesas bojājumi – zemādas asinsizplūdumi apakšžokļa labajā pusē, kreisā apakšstilba rajonā, labā apakšstilba rajonā un labā augšdelma rajonā. Miesas bojājumi var atbilst lēmumā norādītajam nodarīšanas laikam, radušies no cietu, trulu priekšmetu iedarbības, iespējams, pie lēmumā uzrādītajiem apstākļiem. Miesas bojājumi pieskaitāmi maznozīmīgiem miesas bojājumiem.

Tiesa ņēmusi vērā, ka prasītājai nodarītajiem miesas bojājumiem paliekošas sekas nav nodarītas, prasītājas ciešanas vairāk saistītas ar pazemojumu, pārdzīvojumu, bailēm no uzbrukuma atkārtošanās, faktu, ka uzbrukums noticis sabiedriskā vietā, pie dēla kapavietas, norādot, ka fizisku un emocionālu vardarbību pret prasītāju atbildētājs ir izdarījis vairākkārt.

[10.3.5] Ar Rīgas apgabaltiesas 2009.gada 19.oktobra spriedumu lietā Nr. CA-3937-09/17 (Nr. C32176108) apelācijas instances tiesa noteica

atlīdzību 711,43 *euro* (500 Ls). Spriedums stājies spēkā.

Šajā lietā starp prasītāju un atbildētāju izcēlies konflikts, kura laikā atbildētājs, būdams alkohola reibumā, izdarījis vairākus mērķtiecīgus šāvienus ar gāzes pistoli prasītājam sejas apvidū, nodarot viņam miesas bojājumus, proti, abu acu konjunktīvas ķīmisku apdegumu, kreisās auss dzirdes kanāla iekaisumu, pigmentētus ādas laukumus sejā.

Prasītājs lūdza piedzīt atlīdzību par morālo kaitējumu 7114,36 *euro* (5000 Ls).

Nosakot atlīdzinājuma apmēru, tiesa ņēmusi vērā šādus apstākļus: miesas bojājumu nodarīšana varēja izraisīt prasītāja garīgas ciešanas un fiziskās ciešanas; miesas bojājumi ir viegli, kas izraisīja īslaicīgus traucējumus uz laiku virs 6 dienām, bet ne ilgāk par 21 dienu; atbildētāja rīcības rezultātā prasītājam uz sejas ir palikuši melni punktveidīgi plankumi; prasītājs un atbildētājs ir brāļi, un prasītājs ir līdzatbildīgs par konflikta situācijas esamību brāļu starpā.

[10.4] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītājam tika nodarīti viegli miesas bojājumi, konflikta brīdī klāt bijis ierobežots personu loks, bet tā nebija publiska vieta (iela pie privātmājas), prasītājs neizturējās agresīvi, bet ieroča izmantošana bija negaidīta. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka prasītājs būtu guvis tādas fiziskas vai psihiskas traumas, kas būtiski ietekmējušas un joprojām ietekmē viņas dzīvi un veselību. Morālās ciešanas 14.oktobra uzbrukumā ir saistītas ar personisku pazemojumu, dzīvības un veselības apdraudējumu.

[10.4.1] Kad lieta jāspriež pēc tiesas ieskata, tiesai atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas noteikumiem kā palīgavots atbilstīga atlīdzinājuma noteikšanai ņemama vērā tiesu prakse. Ar katru tiesas izšķirto dzīves gadījumu pieaug salīdzināšanas iespēja, tāpēc no juridiskās metodes viedokļa salīdzināšana palīdz nonākt līdz taisnīgam risinājumam konkrētā lietā.

Ievērojot apskatīto tiesu praksi, secināms, ka par līdzīgu un salīdzināmu ar izskatāmās lietas gadījumu ir saistāmas divas lietas – Rīgas apgabaltiesas lieta Nr. C32176108, jo nodarījums ir saistīts ar ieroča izmantošanu, bet atšķirībā no izskatāmās lietas, salīdzināmajā lietā miesas bojājumi personai radušies tieši no šāviena sejā ar gāzes pistoli; Zemgales apgabaltiesas lietā Nr. C16044117 notikums ir saistīts ar prasītājas jūtām pret savu tuvinieku (dēla kapavieta), izskatāmajā lietā prasītājs ir ieradies satikt dēlu, bet salīdzināmajā lietā notikums ir risinājies publiskā vietā – kapos, citu cilvēku klātbūtnē. Tādējādi ir pamats uzskatīt, ka atlīdzība nosakāma robežās no 711 *euro* līdz 1000 *euro*.

[10.4.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka, ņemot vērā noskaidrotos apstākļus, ir pamats atzīt, ka taisnīga un samērīga kompensācija, kas pildītu arī samierināšanās un brīdināšanas funkciju, par prasītājam nodarīto morālo kaitējumu ir 800 *euro*.

[10.4.3] Lietas izskatīšanas laikā tiesas kolēģija neguva pamatojumu prasītāja norādītajam kompensācijas apmēram 3500 *euro*. Prasītājs salīdzinājumam atsaucās uz civillietā Nr.C32209510 noteikto kompensācijas apmēru, uzskatot, ka viņam ir tiesības prasīt vairāk. Tiesas kolēģija, pārbaudot datus Tiesu informatīvajā sistēmā, pārliecinājās, ka minētajā lietā ir atšķirīgi apstākļi un prasītājam tajā lietā bija smagāki ievainojumi un sekas, kas radušies uzbrukuma rezultātā. Minētais liecina, ka prasītājs nav pievērsies Rīgas apgabaltiesas 2012.gada 8.oktobra sprieduma civillietā Nr. C32209510 motivācijai un pamatojumam kompensācijas noteikšanai 1000 latu apmērā.

[11] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa kopumā ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pareizi piemērojusi tiesību normas. Tiesa ir lietu izspriedusi, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem. Ņemot vērā, ka apelācijas instances tiesā paskaidrojumus sniedza abi atbildētāji un tika uzklausīts liecinieks, iegūtie pierādījumi kalpoja par pamatu, lai prasību apmierinātu daļēji.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītāja prasība sastāv no trīs prasījumiem: piedzīt no /pers. E/ atlīdzību par morālo kaitējumu 500 *euro*, piedzīt no /pers. F/ atlīdzību par morālo kaitējumu 3500 *euro* un zaudējumus 414,96 *euro*.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2017.gada 9.oktobra lēmumu atzīts, ka prasības daļā pret atbildētāju /pers. F/ ir piemērojams Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 2.punkts, kas noteic, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās, kas izriet no personiskiem aizskārumiem, kuru rezultātā radies sakropļojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve. Tādējādi prasītājs samaksājis valsts nodevu 75 *euro* tikai par prasību daļā pret /pers. E/ (*lietas 57.lapa*).

Iesniedzot apelācijas sūdzību, prasītājs samaksājis valsts nodevu 75 *euro* (*lietas 124.lapa*), kopā prasītājs samaksājis 150 *euro*.

Tā kā prasība šajā daļā ir noraidīta, tad minētie izdevumi netiek atlīdzināti.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasījumam par morālā kaitējuma atlīdzināšanu 3500 *euro* nesamaksātā valsts nodeva ir 374,64 *euro*, kas aprēķināta ievērojot Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas "b" apakšpunktu (320+4%(3500-2134)).

Tā kā prasība daļā pret /pers. F/ par morālā kaitējuma atlīdzināšanu ir apmierināta par 23% (800 *euro*/3500 *euro* x100), līdz ar to valsts ienākumos no atbildētāja /pers. F/ ir piedzenama valsts nodeva 86,17 *euro* (374,64 *euro* x 23%).

[14] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts AS „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā kopā ir 13,76 *euro*, to apliecina Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas un informācija uzziņas lapā – par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (*lietas 1.lapa*).

Tā kā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi nav samaksāti, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tie piedzenami no atbildētāja /pers. F/ valsts ienākumos – 3,16 *euro (*13,76 *euro x* 23%).

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 434.panta ceturto daļu un 204.[1] pantu atbildētājam /pers. F/ ir nosakāms termiņš sprieduma par naudas summu piedziņu labprātīgai izpildei.

[16] Taisot spriedumu tika konstatēts, ka /pers. F/ ir sniedzis tiesai apzinātu nepatiesas ziņas par lietas apstākļiem un naudas sods tika uzlikts saskaņā ar Civilprocesa likuma 73.[1]panta pirmo daļu, līdz ar to naudas soda piemērošanas pamats ir saistīts ar sprieduma spēkā esību.

Ievērojot minēto secinājumu, ir pamats naudas soda pārsūdzību noteikt pēc analoģijas ar Civilprocesa likuma 73.[1]panta ceturto daļu, kas paredz, ka persona, kurai uzlikts naudas sods, iebildumus par naudas soda uzlikšanu var izteikt, iesniedzot kasācijas sūdzību. Naudas soda uzlikšana nav pārsūdzama atsevišķi no nolēmuma, ar kuru tas uzlikts, pārsūdzēšanas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 73.[1]., 430., 432.-434.pantu un 454.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. G/, personas kods /personas kods/, atlīdzību par morālo kaitējumu 800 *euro.*

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 86,17 *euro*.

Valsts nodevas samaksa valstij veicama kontā: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase. Iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr. C32251417, atbildētājs /pers. F/.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,16 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā: saņēmējs Tiesu administrācija, konta Nr.LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka Valsts kase, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C32251417, atbildētājs /pers. F/.

Noteikt termiņu sprieduma par naudas summu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Dokumenti, kas apliecina maksājumu izdarīšanu valsts ienākumos iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Uzlikt /pers. F/, personas kods /personas kods/, naudas sodu 200 *euro* par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu tiesai.

Naudas soda samaksa veicama šādā kontā: saņēmējs Valsts kase, reģ. Nr. 90000050138, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konts LV34TREL1060191011100, mērķis: lietas numurs, vārds, uzvārds, personas kods.

Noteikt termiņu naudas soda labprātīgai samaksai 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Dokumenti, kas apliecina naudas soda samaksu valsts ienākumos iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Tiesnese (*paraksts*) I.Celmiņa
Tiesnese (*paraksts*) S.Krūmiņa
Tiesnese (*paraksts*) L.Volberga